

Ö?retmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26945>

Özet

Ö?retmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i (ÖAKKÖ), ö?retmen adaylar?nın mesleki ya?amlar?nda önemli bir rol oynayan sözlü ileti?im becerileri s?ras?nda deneyimledikleri kayg? düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif öz-bildirim tipi bir ölçektir. Ölçek, 2014 y?l?nda K?nay ve Özkan taraf?ndan geli?tirilmif olup, geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? sonucunda psikometrik açıdan güçlü bir yapı sergilemektedir. Ölçek, konu?ma kayg?s?nın bili?sel, fizyolojik ve beceriye dayalı yönlerini kapsayan üç alt boyuttan olumaktadır. Toplam 40 madde içeren bu araç, ö?retmen adaylar?nın e?itim süreçlerinde ve gelecekteki mesleki yeterliliklerinde konu?ma kayg?s?yla ba?a ç?kma stratejilerini belirlemek için kritik bir tan? aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Adaylar?, Konu?ma Kayg?s?, ÖAKKÖ, Psikolojik Durum, Fizyolojik Belirtiler, Beceri Kayg?s?, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

?smail K?nay, Erdost Özkan

Amaç

Ö?retmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenim görmekte olan ö?retmen adaylar?nın, topluluk önünde konu?ma ve ders anlatım? gibi sözlü ileti?im gerektiren durumlarda ya?adıkları kayg? düzeylerini standardize edilmiş ve psikometrik özellikleri kanıtlanmış bir araçla tespit etmektir. Bu tespit, e?itim programlarının kaygıyı azaltmaya yönelik müdahaleler geli?tirilmesine olanak tanır.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, konu?ma kayg?s?nın sadece tek bir bile?enle sınırlı kalmadığını varsayarak, bu kaygıyı oluşturan farklı boyutlar? (psikolojik, fizyolojik ve beceriye dayalı) ayrı ayrı ele almayı hedeflemiştir. Bu sayede, ö?retmen adaylar?nın kaygı kaynaklarının daha detaylı analiz edilmesi sağlanmıştır.

Yapı

ÖAKKÖ, ö?retmen adaylar?nda gözlemlenen konu?ma kayg?s? olgusunu ölçen çok boyutlu bir yapıdır. Ölçek, toplam 40 madde ve bu maddelerin gruplandırılmasıyla üç temel alt boyuttan olumaktadır. Bu alt boyutlar, konu?ma kayg?s?nın tipik olarak kendini gösterdiği farklı tepki alanlarının temsil eder:

Psikolojik Durum: Konu?ma s?ras?nda hissedilen baskı, endişe, özgüven eksikliği gibi bili?sel

ve duygusal tepkileri içerir (11 madde).

Fizyolojik Belirtiler: Konu?ma an?nda ortaya ç?kan bedensel tepkileri (örne?in, a??z kurulu?u, terleme, kalp çarp?nt?s?) ölçer (6 madde).

Beceri ile ?lgili Kayg?: Bireyin konu?ma becerilerini (jest, mimik, diksiyon) yetersiz bulmas?ndan kaynaklanan kayg?y? kapsar (23 madde).

Geçerlik

Öğretmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i'nin yap?sal geçerlik çal??malar?, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ve çe?itli uyum indeksleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Elde edilen istatistiksel veriler, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç faktörlü yap?s?n? desteklemektedir.

Yap? geçerli?ini de?erlendirmek üzere yap?lan analizlerde, örneklem uygunlu?unu gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri **.934** olarak bulunmu?tur ki bu, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir. Bartlett Sphericity testi ise anlaml? bulunmu?tur ($p < .05$, $df = 990$), bu da de?i?kenler aras?nda faktörle?meye uygun düzeyde korelasyon oldu?unu kan?tlamaktadır. Modelin genel uyumunu gösteren ki-kare de?eri ($\chi^2 = 1925.70$, $N = 336$, $sd = 737$, $p = 0.00$) istatistiksel olarak anlaml?dır.

Uyum indeksleri (Fit Indices) sonuçlar?, modelin veriyle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu göstermektedir: RMSEA de?eri **0.069**, SRMR de?eri **0.059**, CFI de?eri **0.96**, IFI de?eri **0.96**, NFI de?eri **0.93**, NNFI de?eri **0.96** ve χ^2/df oran? **2.61** olarak raporlanm??tır. Bu de?erler, özellikle RMSEA ve CFI gibi kritik indekslerin kabul edilebilir e?iklerin üzerinde oldu?unu göstererek, ölçe?in yap?sal geçerli?ini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Güvenirlik

ÖAKKÖ'nün iç tutarl?lık güvenirlik katsay?s?, Cronbach Alpha de?eri ile hesaplanm??tır. Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? **.942** gibi oldukça yüksek bir de?ere sahiptir, bu da ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Alt boyutlar baz?nda güvenilirlik katsay?lar? da yüksek bulunmu?tur:

Psikolojik Durum alt boyutu için: **.927**

Fizyolojik Belirtiler alt boyutu için: **.839**

Beceri ile ?lgili Kayg? alt boyutu için: **.785**

Madde toplam korelasyonlar? incelendi?inde, tüm maddelerin ilgili alt boyutlarla güçlü ve pozitif ili?kiye sahip oldu?u görülmektedir. "Psikolojik Durum" alt boyutu için madde toplam korelasyon de?erleri **.369-.675** aras?nda, "Fizyolojik Belirtiler" alt boyutu için **.380-.638** aras?nda ve "Beceri ile ?lgili Kayg?" alt boyutu için **.424-.602** aras?nda de?i?mektedir. Bu sonuçlar, her bir maddenin ölçek toplam puan?na anlaml? katkı sa?lad??n? ve ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l?ya sahip

oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, konu?ma kayg?s?n?n latent yap?s?n? ortaya ç?karmak amacıyla hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?. Analizler sonucunda, 40 maddeden olu?an ve toplam varyans?n önemli bir k?s?m?n? aç?klayan üç temel faktör belirlenmi?tir.

Bu üç faktör, konu?ma kayg?s?n?n do?as?na uygun olarak adland?r?lm??t?: Psikolojik Durum, Fizyolojik Belirtiler ve Beceri ile ?lgili Kayg?. Faktör yükleri, maddelerin kendi faktörleriyle güçlü bir ?ekilde ili?kilendi?ini ve di?er faktörlerle düşük düzeyde korelasyon gösterdi?ini kan?tlam??t?. Bu net ayr?m, ÖAKKÖ'nün konu?ma kayg?s?n?n çok boyutlu yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Öz-bildirim Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1=Hiçbir zaman - 5=Her zaman)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Öğretmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerin e?itim fakülteleri veya öğretmen yeti?tiren programlar?nda öğrenim gören lisans öğrencileri. Geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 336 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmi?tir (N=336).

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n konu?ma kayg?s? ile ilgili ifadeleri kendilerine ne kadar uygun bulduklar?n? 5 dereceli bir ölçek üzerinde i?aretlemeleri esas?na dayan?r. Puanlama, maddelerin toplanmas?yla yap?l?r ve yüksek puan, yüksek düzeyde konu?ma kayg?s?n? i?aret eder. Ölçek, ka??t-kalem veya dijital formatlarda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Öz-bildirim, Psikometri, Yap?s?sal E?itlik Modellemesi, Faktör Analizi, Öğretmen E?itimi, Kayg? Ölçümü, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: İsmail Kınay (Sorumlu Yazar) - ismailkinay84@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir ve ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanıma açık olabilir. Kullanım izni ve şartları için sorumlu yazar İsmail Kınay ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Geliştirme Yılı: 2014

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmen-adaylari-icin-konusma-kaygisi-olcegi-toad.pdf](https://arabpsychology.com/ogretmen-adaylari-icin-konusma-kaygisi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Kınay, İ. ve Özkan, E. (2014). Öğretmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i (ÖAKKÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 9(5), 1747-1760. Makaleye çevrimiçi erişim için: turkishstudies.net

Öğretmen Adaylar? için Konu?ma Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplamda 3 alt boyut ve 40 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca her alt boyuta ait örnek bir madde sunulmuştur:

Psikolojik Durum (11 madde): Konu?ma anında kendimi baskı altında hissediyorum.

Fizyolojik Belirtiler (6 madde): Konu?ma anında azzım kuruyor.

Beceri ile İlgili Kaygı (23 madde): Konu?ma anında jest ve mimiklerimi doğru kullanmadığımı düşünüyorum.